

НАПРЯМ 12. МЕДИЧНЕ ПРАВО

ЕЛЕКТРОННА РОЗДРІБНА ТОРГІВЛЯ ЛІКАРСЬКИМИ ЗАСОБАМИ В УКРАЇНІ

Брагар Н. О.

викладач фармацевтичних

дисциплін другої кваліфікаційної категорії

Медичного фахового коледжу

Запорізького державного медичного університету

м. Запоріжжя, Україна

Європейський ринок онлайн-аптек розвивається і набуває широкої популярності, особливо у Великобританії, Німеччині, Нідерландах і Швейцарії. Очікується, що ринок онлайн-аптек в Європі зросте в середньому на 14% у період з 2019 по 2025 рік.

Для уникнення поширення фальсифікованої продукції, яка може негативно вплинути на стан здоров'я людини, в Європейському союзі прийнято законодавство щодо обов'язкового ліцензування таких аптек. Номер ліцензії вказують на логотипі інтернет-аптеки. Автоматичний перехід за номером ліцензій на сайт контролюючого органу підтверджує законність діяльності суб'єкта господарювання і надає гарантію покупцю щодо придбаного їм сертифікованого препарату.

Мережі інтернет-аптек активно працюють в Сполучених Штатах Америки. В США функціонування інтернет-аптек прописано законодавчо на федеральному рівні. Масштабна комп'ютеризація надає змогу не тільки замовити та отримати ліки, а і дистанційно проконсультуватися з лікарем, завантажити дані медичної картки та отримувати препарати для проходження курсів лікування.

В Україні кількість інтернет-користувачів постійно збільшується, на сьогодні мережею користуються 72% українців). Тому українські підприємства використовують Інтернет для збільшення обсягів реалізації своєї продукції. Електронний бізнес є найбільш перспективним та швидко зростаючим сегментом. Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на зростання користувачів мережею Інтернет та Інтернет-торгівлю.

В 2019 році в порівнянні з попереднім роком ринок електронної комерції в Україні виріс на 11 млрд грн У 2019-му українці купили в онлайні товари і послуги на суму 76 млрд грн. В 2020 році ринок електронної комерції зріс ще на 15% та склав 87,2 млрд грн.

Динаміка обсягів Інтернет-торгівлі наведена на рис. 1.

Рис. 1. Динаміка обсягів Інтернет-торгівлі в 2012–2020 рр., млрд грн в Україні

Не дивлячись на значний і дуже привабливий сегмент Інтернет торгівлі до 14.10.2020 р. торгівля лікарськими засобами в Україні здійснювалась виключно через аптечні заклади.

Це було зумовлено наступними чинниками:

1. Можливістю купити неякісний фальсифікований лікарський засіб в мережі Інтернет та нанесенням шкоди здоров'ю.
2. Відсутністю призначення лікаря або поради спеціаліста (провізора/фармацевта).
3. Відсутністю налагодженого контролю за походженням лікарського засобу, його якістю за терміном придатності. Важливою є можливість простежити за рухом кожного препарату від виробника чи імпортера по споживача.
4. Відсутністю гарантії зберігання препаратів на складах належним чином, що зазначено у листку-вкладиші. Для дотримання усіх норм по зберіганню препаратів має бути відповідна матеріально-технічна база та працівник з відповідною кваліфікацією. Для багатьох ліків має бути дотриманий холодний ланцюг – технологія безперервного дотримання холодної температури при зберіганні та транспортуванні препарату.

З 14.10.2020 р. набрав чинності Закон України «Про внесення змін до статті 19 Закону України «Про лікарські засоби» щодо здійснення електронної роздрібно торгівлі лікарськими засобами» від 17.09.2020 р.

№ 904-IX, в якому регулюються питання роздрібно́ї торгівлі лікарськими засобами з використанням інформаційно-комунікаційних систем дистанційним способом (електронна роздрібна торгівля лікарськими засобами) та здійснення доставки лікарських засобів кінцевому споживачу за умови виконання наступних вимог:

– наявність інформації про право суб'єкта господарювання, який має ліцензію на провадження господарської діяльності з роздрібно́ї торгівлі лікарськими засобами, здійснювати електронну роздрібну торгівлю лікарськими засобами в Ліцензійному реєстрі з виробництва лікарських засобів (в умовах аптеки), оптової та роздрібно́ї торгівлі лікарськими засобами органу ліцензування;

– ліцензіат має бути внесений до Переліку суб'єктів господарювання, що мають право на здійснення електронної роздрібно́ї торгівлі лікарськими засобами, який ведеться та розміщується на офіційному вебсайті органу ліцензування;

– вебсайт суб'єкта господарювання повинен містити інформацію про контактні дані органу ліцензування;

– наявність власної служби доставки, обладнання та устаткування, що забезпечують дотримання визначених виробником умов зберігання лікарських засобів під час їх доставки, або залучення на договірних засадах інших суб'єктів господарювання – операторів поштового зв'язку;

– здійснення доставки лікарського засобу виключно з аптечних закладів, внесених до Переліку суб'єктів господарювання, що мають право на здійснення електронної роздрібно́ї торгівлі лікарськими засобами, відповідно до цього закону.

Виконання даних вимог потребує внесення змін в нормативно-правові акти, розробку проектів типових договорів доставки лікарських засобів кінцевому споживачу.

Державі слід сконцентруватися на якісному впровадженні норм прийнятого Закону, ретельно прописати нормативно-правові акти щодо можливості функціонування інтернет-аптек, контролю їх діяльності та якості лікарських препаратів.

Література:

1. Тардаскіна Т. М. Електронна комерція : навч. посіб. / Т. М. Тардаскіна, Є. М. Стрельчук, Ю. В. Терешко. Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. 244 с.

2. Філіппова Л. Л. Електронна комерція: за і проти. *Вісник нац. техн. ун-ту ХПІ*. Харків : НТУ «ХПІ». 2013. № 44(1017). С. 58–65.

3. Інтернет-аптеки: світовий та вітчизняний досвід. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/417705> (дата звернення: 20.05.2022).

4. Правові особливості дистанційної торгівлі лікарськими засобами: перспективи реалізації положень закону. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/570091> (дата звернення: 18.05.2022).

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОСВІДУ ПОСТКОМУНІСТИЧНИХ ДЕРЖАВ У СФЕРІ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Зима І. Я.

*кандидат медичних наук, доктор наук з державного управління,
заслужений лікар України, доцент,
академік Міжнародної кадрової академії,
професор кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної Академії управління персоналом
м. Київ, Україна*

Смик А. С.

*аспірант
Харківського національного університету внутрішніх справ
м. Харків, Україна*

Питання медичного обслуговування поліцейських Вірменії недостатньо чітко врегульовані нормами спеціального закону.

Так, У Грузії під час проведення реформи поліції, окрім посилення контролю та відповідальності також суттєво підвищилась заробітна платня працівників правоохоронних органів. Було введено медичну страховку, страховку на випадок загибелі або каліцтва, премії, які можуть бути досить значними залежно від вислуги років, участі в розкритті конкретних злочинів [1, с. 585]. Відповідно до ст. 49 Закону Грузії «Про поліцію», яка присвячена соціальному захисту поліцейського, соціальний захист поліцейського забезпечує держава. Забезпечується обов'язкове державне страхування життя і здоров'я поліцейського. Шкода, заподіяна поліцейському під час виконання службових обов'язків, відшкодовується повністю за рахунок коштів державного бюджету Грузії в порядку, встановленому законодавством Грузії. Порядок і умови надання медичних послуг поліцейському